

رابطه مشکلات بین شخصی و اعتیاد به گوشی همراه با خیانت زناشویی

نجمه انوری^۱، مهران آزادی^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته روانشناسی بالینی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار گروه روانشناسی بالینی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه مشکلات بین شخصی و اعتیاد به گوشی همراه در خیانت زناشویی در بین زنان متاهل دانشجو دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز در سال ۱۳۹۶ انجام شد. بدین منظور ۲۱۷ نفر از دانشجویان متاهل با روش نمونه‌برداری تصادفی خوشه‌ای انتخاب و به مقیاس نگرش به خیانت زناشویی (واتلی، ۲۰۰۶)، سیاهه مشکلات بین شخصی (فرم کوتاه؛ هرویتز و دیگران، ۱۹۹۸) و مقیاس استفاده از گوشی همراه (جنارو و دیگران، ۲۰۰۷) پاسخ دادند. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد بین نگرش به خیانت زناشویی و تمام زیرمقیاس‌های مشکلات بین شخصی و اعتیاد به گوشی همراه رابطه مثبت ($P < ۰/۰۰۱$) وجود دارد. علاوه بر آن نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد مشکلات بین شخصی و اعتیاد به گوشی همراه توانایی تبیین ۴۱ درصد از واریانس نگرش به خیانت زناشویی زنان متاهل ($P < ۰/۰۰۱$) را دارند.

واژه‌های کلیدی: خیانت زناشویی، مشکلات بین شخصی، اعتیاد به گوشی همراه، مهارگری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

ازدواج بخش مهمی از بافت اجتماعی زندگی مردم است (بلوچ، هاس و لوینسون، ۲۰۱۴). به طور معمول افرادی که ازدواج می‌کنند انتظار دارند رابطه‌ای تک همسری داشته باشند و مخالفت‌ها با روابط جنسی فرا زناشویی شدید است (استارات، ویکس-شاکلفورد و شاکلفورد، ۲۰۱۷). آنچنان که ازدواج در همه فرهنگ‌ها رخ می‌دهد، به دنبال آن خیانت نیز وجود دارد (براون، ۲۰۰۱). وبستر (۱۹۹۷) خیانت زناشویی را نتیجه فقدان اعتقاد، اعتماد و صداقت زن یا شوهر تعریف می‌کند. خیانت زناشویی به داشتن رابطه صمیمانه یا جنسی با فردی غیر از همسر اطلاق می‌شود (کلین، ۲۰۰۷) و بر اساس یک تعریف کلی نقض تعهد رابطه دو نفره است که منجر به شکل‌گیری درجاتی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی با فردی خارج از این رابطه می‌شود.

اگر چه افراد به طور کلی فقط یک شریک زندگی عاشقانه در یک زمان مشخص دارند، اما ممکن است به صورت همزمان درگیر فعالیت‌های جنسی و یا عاشقانه (به عنوان مثال، مرتکب خیانت شوند) با یک شریک متفاوت شوند. وقوع خیانت در روابط عاشقانه می‌تواند عواقب مخربی برای افراد در رابطه و همچنین برای اشخاص ثالث (به عنوان مثال، کودکان) داشته باشد و خیانت یکی از دلایل اصلی ذکر شده برای طلاق است (ونگلیستی و گراستنبرگ، ۲۰۰۴). احتمال این که یک فرد مرتکب خیانت شود با بسیاری از متغیرها، از جنس (مرد، زن) و نوع خیانت تا کیفیت ارتباط و ویژگی‌های شخصیتی همسران ارتباط دارد (استارات و دیگران، ۲۰۱۷). به عنوان مثال زنان تصور می‌کنند که برقراری رابطه نامشروع وقتی که برای عشق باشد موجه است، در حالی که مردان وقتی آن را موجه می‌دانند که برای عشق نباشد. زن‌ها برای رابطه نامشروع خود احساس پریشانی و گناه می‌کنند، اما مردان از آن لذت می‌برند (سودانی، کریمی، مهرابی‌زاده هنرمند و نیسی، ۱۳۹۱). جای تعجب ندارد که انسان به مسایل جنسی علاقمند باشد. اما این است که اغلب افراد معمولاً از قبل برنامه‌ای برای داشتن چنین رابطه‌ای ندارند.

یکی از عوامل اثرگذار بر روابط بین‌شخصی در بزرگسالی (از جمله روابط زناشویی) تعامل اولیه فرد با افراد مهم زندگی، به ویژه والدین است. در واقع تعامل‌های اولیه پیش‌بینی‌کننده سطوح سازگاری یا ناسازگاری در روابط بین‌شخصی در آینده است. مشکلات بین‌شخصی، مشکلاتی هستند که در رابطه با دیگران تجربه می‌شوند و آشفتگی روانی ایجاد می‌کنند (هرویتز، ۱۹۹۴؛ هورنای، ۱۹۵۰) یا با این دسته از ناراحتی‌ها (آشفتگی‌های روانی) در ارتباط قرار می‌گیرند (بشارت، ۱۳۸۸). مشکلات بین‌شخصی، شامل مجموعه‌ای از مشکلات افراد در زمینه قاطعیت، مردم‌آمیزی،

^۱. Bloch & Haase & M., Levenson

^۲. Starratt & Weekes-Shackelford & Shackelford

^۳. infidelity

^۴. Brown

^۵. Webster

^۶. Kleine

^۷. Vangelisti & Gerstenberger

^۸. interpersonal problems

^۹. Horowitz

^{۱۰}: Horney

^{۱۱}: assertiveness

اطاعت‌پذیری، صمیمیت، مسئولیت‌پذیری و مهارگری است (گارتلش، ۱۹۹۲). ونگلیستی، ریس و فیتزپاتریک (۲۰۰۲) در مطالعه ثبات و تغییر در روابط بیان می‌دارند که ارتباطات بین‌شخصی نقش سازنده‌ای در رضایت زناشویی دارند. حضور و استفاده روز افزون از تکنولوژی‌های پیشرفته ارتباطی مانند تلفن همراه در عصر حاضر نیز از جمله عواملی است که روابط بین‌فردی را متاثر ساخته است. امروزه شاهدیم که بسیاری از افراد سعی دارند مشکلات، مسایل و نیازهای ارضاء نشده خود را در قالب روابط مجازی حل کرده و نیازهای روانی و اجتماعی خود را این گونه پاسخگو باشند. با ارتقای تکنولوژی گوشی همراه و افزایش امکانات آن‌ها دسترسی به این روابط بسیار ساده‌تر شده است.

بررسی رشد و گسترش گوشی همراه، حاکی از آن است که تاکنون هیچ فن‌آوری در طول تاریخ بشر به شدت گوشی همراه فراگیر نشده است. به طوری که طی یک مقطع ده ساله (تا سال ۲۰۰۸) افزایش گوشی همراه، سه برابر سریع‌تر از سیستم‌های مخابراتی دیگر، مانند تلفن ثابت و اینترنت، بوده است. رفتارهای خاصی مربوط به تلفن‌های همراه مشکل ساز در نظر گرفته می‌شوند و در نتیجه کنترل‌های اجتماعی و قانونی مرتبط با آن روبه افزایش است. مطالعات نشان داده‌اند بین استفاده مشکل ساز از تلفن همراه با پرخاشگری، سیگار کشیدن، تمایل به خودکشی و پایین بودن حرمت خود در همه سنین و دو جنس ارتباط مثبت وجود دارد. رفتارهای شبه اعتیادی به تلفن همراه مشکلی جدی برای کار و زندگی اجتماعی افراد است. افراد معتاد، در صورتی که تلفن همراهشان نباشد، احساس افسردگی، شکست و تنهایی می‌کنند. گاهی اوقات کار و زندگی شان بر اثر تماس‌های مکرر، پیام‌های متنی، گشت و گذار در وب و چت‌های آنلاین مختل می‌شود. تلفن همراه با جدا کردن جوانان از خانواده‌های آنها و کم‌رنگ کردن روابط و تأثیرپذیری از خانواده در شکل‌گیری هویتی جدید بر جوانان مؤثر واقع شده است (لورنت، ۲۰۰۲). اعتیاد به تلفن و نمایش تصاویر مستهجن جنسی سبب ایجاد و پدیدآیی خرده فرهنگ‌هایی در سطح جوامع شده است (منطقی، ۱۳۸۵). کاهش امنیت و سطحی شدن روابط اجتماعی نسبت به روابط چهره به چهره نیز از تبعات تلفن همراه است (لارو و ژارولا، ۲۰۰۸).

پژوهش‌های بسیاری در حوزه خانواده و آسیب‌های آن مطرح شده است، البته اغلب پژوهش‌های حوزه مسایل زناشویی نمونه‌های مورد مطالعه خود را از میان خانواده‌های طلاق یا خانواده‌های مراجعه‌کننده به مراجع قضایی انتخاب کرده‌اند، حال آن که بسیاری تعارض‌های میان زوجین به ویژه در حوزه‌های عاطفی و بین فردی به بیرون از خانواده گزارش نمی‌شوند. کمبود مهارت‌های بین‌شخصی، مشکلات و تعارض‌های موجود در این حیطة در انواع بیماری‌های روانی به چشم می‌خورد؛ به طور مثال در افسردگی مسائلی همچون کمبود حمایت اجتماعی، مهارت‌های اجتماعی کم و تعارض‌های بین‌شخصی (همچون تضاد نقش‌ها، تعارض نقش‌ها و فقدان) دیده می‌شود (فتح، آزادفلاح، رسول‌زاده طباطبایی و رحیمی، ۱۳۹۲). عقاید و باورهای مشترک گروهی باعث ایجاد اعتماد به گروه در شخص می‌شود، بنابراین شبکه‌های اجتماعی و همسالان از منابع مهم نفوذ اجتماعی هستند که می‌توان آن‌ها را از جمله عوامل کلان تأثیرگذار بر رفتار بی‌وفایی افراد برشمرد (کرمی، زکی‌بی، محمدی و

^{۱۲} sociability

^{۱۳} submissiveness

^{۱۴} intimacy

^{۱۵} responsibility

^{۱۶} controlling

^{۱۷} Gurtmanm

^{۱۸} Vangelisti & Reis & Fitzpatrick

^{۱۹} porno

حق شناس، ۱۳۹۴). زمانی که دوستان و آشنایان به راحتی و بدون احساس گناه وارد روابط خارج از چهارچوب زندگی زناشویی می‌شوند، نزدیکان آن‌ها نیز ممکن است با الگوگیری و کمرنگ شدن تدریجی باورهای فردی که مانع رفتار خیانت است، می‌شود. گسترش استفاده از گوشی همراه و سهل شدن روابط با افراد ناآشنا و گستردگی روابط موجب شده است که افراد شاهد رفتارهای هنجارشکنانه بیشتری از دوستان خود و سایر افراد جامعه باشند که این امر می‌تواند منجر به کاهش استحکام باورهای منفی نسبت به این رفتارها شود. تغییرات سریع در تحولات اجتماعی و استفاده روز افزون از گوشی‌های همراه، تفاوت افراد در استفاده از وسایل ارتباط جمعی و نقش آن‌ها در روابط افراد از جمله عواملی است که می‌تواند با باورهای افراد نسبت به تعهد زناشویی و خیانت مرتبط باشند که کمتر به آن‌ها پرداخته شده است. به نظر می‌رسد حضور دانشجویان در بطن تحولات اجتماعی و گسترش روابط آنها به واسطه حضور در دانشگاه که نیاز به استفاده از منابع به روز را به دنبال دارد موجب استفاده بیشتر از لوازم ارتباطی متناسب با دانش روز می‌شود. به دلیل اهمیت خیانت و تأثیری که بر سلامت افراد جامعه، خانواده‌ها و به تبع آن نسل بعدی و فرزندان خانواده‌ها دارد شناسایی عوامل مرتبط با نگرش به خیانت می‌تواند امکان آرایه راهکارهایی در جهت کاهش آن را در اختیار متخصصان قرار دهد که به دنبال آن از بروز خیانت‌های بیشتر و آسیب‌هایی که بر سلامت فرد، خانواده و جامعه می‌رساند کاسته شود. از این رو در پژوهش حاضر محقق به دنبال شناسایی عوامل مرتبط با خیانت زناشویی است. بنا به مطالب مرور شده و اهمیت تعهد زوجین در حفظ نظام خانواده و با توجه به پیشینه موجود محقق به دنبال پاسخ به این سوال است که آیا مشکلات در روابط بین فردی و اعتیاد به گوشی همراه می‌تواند نگرش افراد به خیانت زناشویی را پیش‌بینی کند؟

روش شناسی

این پژوهش از نظر هدف، بنیادی و از نظر روش‌شناسی توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری دانشجویان زن متاهل دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز که در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۷-۹۶ مشغول به تحصیل بودند. حجم نمونه برابر با ۲۲۰ نفر می‌باشد. در واقع، بر اساس نظر کلاین (۲۰۱۱) در طرح‌های همبستگی تعداد افراد نمونه را می‌توان ۲/۵ تا ۵ برابر تعداد ماده‌ها در نظر گرفت که بر این اساس با توجه به وجود ۶۵ ماده حداقل ۱۶۰ آزمودنی نیاز است. به منظور اطمینان بیشتر حجم نمونه ۲۲۰ نفر در نظر گرفته شد. به منظور انتخاب نمونه از روش نمونه‌برداری تصادفی خوشه‌ای استفاده شد که از بین مجتمع‌های دانشگاه آزاد تهران مرکز به تصادف مجتمع پیامبر اعظم (ص) انتخاب و به تصادف ۱۸ کلاس انتخاب شد که در نهایت از بین دانشجویان این کلاس‌ها ۲۲۰ دانشجوی زن متاهل که بیش از ۳ سال از ازدواج آنها می‌گذشت، به پرسشنامه‌های پژوهش پاسخ دادند که از این تعداد ۳ آزمودنی به دلیل بی تفاوت بودن پاسخ‌ها از تحلیل کنار گذاشته شدند که در نهایت تحلیل با ۲۱۷ آزمودنی انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها عبارت است از مقیاس نگرش به خیانت زناشویی که توسط مارک واتلی تهیه شده است. این مقیاس دارای دوازده ماده است که هر ماده در طیف هفت‌گانه، از بسیار موافق تا بسیار مخالف است. عبارت‌ها شامل جملاتی راجع به احساسات منفی و مثبت نسبت به مقوله خیانت است و هدف آن سنجش نوع احساسات و تفکر افراد نسبت به مسائل مربوط به خیانت زناشویی است. در واقع این مقیاس مقدار تمایل میزان پذیرندگی و یا ردکنندگی خیانت را از دید افراد مختلف می‌سنجد. برای امتیازدهی این مقیاس در سوال‌های ۱، ۳، ۴، ۹، ۱۰ و ۱۱ به پاسخ بسیار مخالف امتیاز ۱ و پاسخ بسیار موافق ۷ داده می‌شود. اما در سوال‌های ۲، ۵، ۶، ۷، ۸ و ۱۲ نحوه نمره‌گذاری معکوس است، به طوری که به پاسخ بسیار موافق ۱ و به پاسخ بسیار مخالف امتیاز ۷ داده می‌شود. بالاترین امتیاز ۸۴ است که به معنی پذیرنده خیانت و کمترین ۱۲ به معنی ردکننده خیانت است. امتیاز ۴۸، فرد را بین پذیرندگی و ردکنندگی خیانت قرار می‌دهد. واتلی (۲۰۰۶) همسانی درونی این مقیاس را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۰ به دست آورد، در ایران این مقیاس توسط

۲: Attitude to Infidelity scale

۳: Whatley

عبدالله‌زاده (۱۳۸۹) در بین ۳۸۳ نفر از زنان و مردان ساکن شهرهای علی‌آباد و بهشهر که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند، اجرا شد و آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمده است. مقیاس بعدی، فرم کوتاه سیاهه مشکلات بین‌شخصی است که یک آزمون ۳۰ ماده‌ای است که از طریق شش زیرمقیاس قاطعیت، مردم‌آمیزی، اطاعت‌پذیری، صمیمیت، مسئولیت‌پذیری و مهارگری، مشکلات بین‌شخصی را می‌سنجد. فرم ۳۰ ماده‌ای مقیاس مشکلات بین‌شخصی، یک ابزار خودگزارش‌دهی است که ماده‌های در رابطه با مشکلاتی است که افراد به‌طور معمول در روابط بین‌شخصی تجربه می‌کنند. مقیاس استفاده از گوشه همراه (جنارو و دیگران، ۲۰۰۷) نیز، یک پرسشنامه ۲۱ ماده‌ای است که به منظور سنجش استفاده آسیب‌زا از گوشه همراه تهیه شده است این مقیاس بر اساس ده شاخص روان‌شناختی از راهنمای تشخیص و طبقه‌بندی اختلال‌های روانی تهیه شده است. مقیاس استفاده از گوشه همراه هیچ خرده‌مقیاسی ندارد. روایی این پرسشنامه‌ها از طریق روایی صوری و نظر استاد راهنما مورد تأیید قرار گرفت. پایایی آن‌ها با ضریب آلفای کرونباخ ارزیابی گردید. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ سیاهه مشکلات بین‌شخصی برابر با ۰/۸۵۰ بود. همچنین ضریب آلفای کرونباخ برای قاطعیت، مردم‌آمیزی، اطاعت‌پذیری، صمیمیت، مسئولیت‌پذیری و مهارگری به ترتیب ۰/۶۰۰، ۰/۶۴۷، ۰/۷۶۵، ۰/۷۵۹، ۰/۶۹۹، ۰/۶۶۵ به دست آمدند. آلفای کرونباخ مقیاس استفاده از گوشه همراه برابر با ۰/۸۷۷ محاسبه شد. آلفای کرونباخ مقیاس نگرش به خیانت زناشویی نیز، برابر با ۰/۷۵ برآورد گردید. داده‌ها با نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ مورد سنجش قرار گرفت. در سطح توصیفی از شاخص‌های توصیفی مانند میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش استفاده شد. در سطح تحلیلی نیز نخست از آزمون همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه متغیرهای پژوهش با یکدیگر و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد.

یافته‌ها

یافته‌های حاصل از توصیف داده‌ها جمعیت شناختی نشان داد که میانگین سنی پاسخگویان برابر با ۳۴/۸۶ سال با انحراف استاندارد ۸/۰۷۴ است که در دامنه سنی ۲۴ تا ۵۰ سال قرار داشتند و میانگین سال‌های تاهل آنها برابر ۸/۷۰ با انحراف استاندارد ۵/۷۳۴ بود و دامنه سال‌های تاهل گروه نمونه بین ۳ تا ۲۹ سال بوده است. همچنین یافته‌های حاصل از توصیف متغیرهای تحقیق در جدول (۱) بیانگر این می‌باشد که میانگین نگرش به خیانت زناشویی در گروه نمونه برابر ۵۲/۲۲ است. میانگین زیرمقیاس‌های مشکلات مربوط به صمیمیت، اطاعت‌پذیری، مردم‌آمیزی، مسئولیت‌پذیری، قاطعیت و مهارگری از مشکلات بین‌شخصی به ترتیب برابر ۱۷/۱۷، ۱۷/۱۰، ۱۶/۸۹، ۱۶/۸۸، ۱۶/۵۲ و ۱۶/۲۳ است. افزون بر آن میانگین اعتیاد به گوشه همراه در گروه نمونه برابر ۸۱/۰۸ است که از نمره متوسط ابزار (دامنه ۲۱ تا ۱۲۶ و متوسط ۷۴) است. هیچ یک از متغیرهای پژوهش انحراف جدی از توزیع بهنجار ندارند. بر اساس اغلب منابع کجی توزیع نمره‌ها در دامنه (۲ و -۲) و کشیدگی در دامنه (۳ و -۳) را می‌توان بهنجار فرض کرد، توزیع داده‌های هیچ یک از متغیرهای پژوهش از این دامنه‌ها تخطی نکرده است، بنابراین می‌توان توزیع داده‌ها را بهنجار فرض کرد.

جدول ۱. خلاصه یافته‌های توصیفی نگرش به خیانت زناشویی، مشکلات بین‌شخصی و اعتیاد به گوشه همراه (n=۲۱۷)

متغیرها	M	SD	min	max	کجی	کشیدگی
نگرش به خیانت زناشویی	۵۲/۲۲	۹/۷۴۲	۲۵	۷۵	-۰/۱۲۰	-۰/۲۱۷
مشکلات مربوط به قاطعیت	۱۶/۵۲	۳/۶۹۸	۶	۲۴	-۰/۵۸۷	۰/۰۰۹
مشکلات مربوط به مردم‌آمیزی	۱۶/۸۹	۳/۳۴۵	۷	۲۳	-۰/۸۳۵	۰/۴۵۳

^{۲۱} Inventory of Interpersonal Problems-30 (IIP-30)

^{۲۲} CellPhone OverUse Scale (COS)

^{۲۴} DSM

مشکلات مربوط به اطاعت پذیری	۱۷/۱۰	۳/۴۸۹	۸	۲۳	-۰/۴۸۶	-۰/۵۴۵
مشکلات مربوط به صمیمیت	۱۷/۱۷	۳/۴۵۵	۷	۲۴	-۰/۷۲۶	-۰/۱۰۰۸
مشکلات مربوط به مسئولیت پذیری	۱۶/۸۸	۳/۳۹۱	۶	۲۳	-۰/۵۹۲	-۰/۰۳۴
مشکلات مربوط به مهارگری	۱۶/۲۳	۳/۸۴۴	۷	۲۵	-۰/۳۱۰	-۰/۵۹۴
اعتیاد به گوشی همراه	۸۱/۰۸	۱۲/۴۴۹	۴۳	۱۱۰	-۰/۴۲۱	۰/۰۱۲

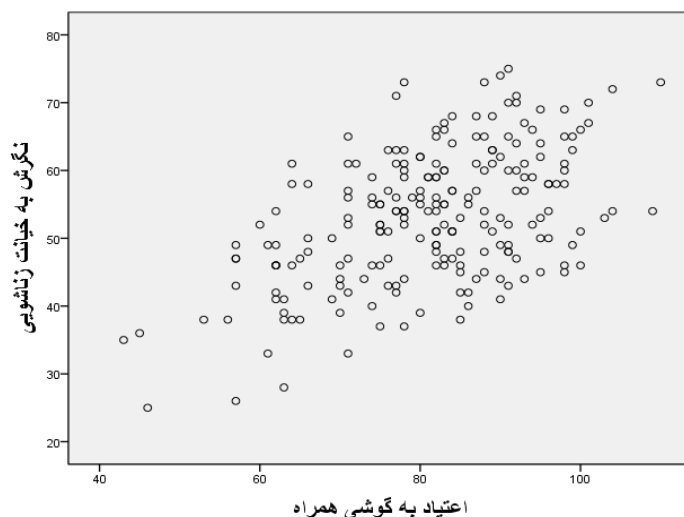
به منظور بررسی رابطه مشکلات بین شخصی (مشکلات مربوط به قاطعیت، مردم‌آمیزی، اطاعت‌پذیری، صمیمیت، مسئولیت-پذیری و مهارگری) و اعتیاد به گوشی همراه با نگرش به خیانت زناشویی گروه نمونه آزمون همبستگی گشتاوری پیرسون اجرا شد، پیش از اجرای آزمون همبستگی گشتاوری پیرسون مفروضه‌های آن بررسی شده است.

مفروضه‌های آزمون همبستگی گشتاوری پیرسون، بهنجاری توزیع داده‌ها و خطی بودن رابطه متغیرها است. بنابراین پیش از اجرای آزمون، مفروضه‌ها بررسی شد. رابطه خطی بین متغیرهای این پژوهش (نگرش به خیانت زناشویی، زیرمقیاس‌های مشکلات بین شخصی و اعتیاد به گوشی همراه) با استفاده از نمودار نقطه‌ای بررسی شد. با مشاهده نمودار نقطه‌ای در شکل (۱)، تراکم نقاط حول یک استوانه است و در نتیجه نگرش به خیانت زناشویی و مشکلات مربوط به قاطعیت، رابطه خطی است.

شکل ۱. نمودار نقطه‌ای رابطه نگرش به خیانت زناشویی و مشکلات مربوط به قاطعیت

نمودار نقطه‌ای در شکل (۲) نشان می‌دهد تراکم نقاط حول یک استوانه است بنابراین رابطه نگرش به خیانت زناشویی و اعتیاد به گوشی همراه خطی است. در یک جمع‌بندی کلی می‌توان گفت که مفروضه‌های آزمون همبستگی پیرسون برقرار و نتایج حاصل از اجرای آن معتبر است.

شکل ۲. نمودار نقطه‌ای رابطه نگرش به خیانت زناشویی و اعتماد به گوشی همراه

پس از اطمینان از برقراری مفروضه‌های آزمون همبستگی پیرسون به منظور پاسخ به پرسش اول پژوهش "آیا مشکلات بین‌شخصی و اعتماد به تلفن همراه با نگرش به خیانت زناشویی رابطه مثبت دارند؟"، این آزمون اجرا و به بررسی رابطه بین نگرش به خیانت زناشویی با مشکلات بین‌شخصی (مشکلات مربوط به قاطعیت، مردم‌آمیزی، اطاعت‌پذیری، صمیمیت، مسئولیت‌پذیری و مهارگری) و اعتماد به گوشی همراه پرداخته شد. نتایج حاصل از اجرای آزمون همبستگی پیرسون در جدول (۲) منعکس شده است. نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون در جدول (۲) نشان می‌دهد بین نگرش به خیانت زناشویی با زیرمقیاس‌های و مشکلات مربوط به قاطعیت ($P < 0/001$ و $r = 0/304$)، مردم‌آمیزی ($P < 0/001$ و $r = 0/447$)، اطاعت‌پذیری ($P < 0/001$ و $r = 0/361$)، صمیمیت ($P < 0/001$ و $r = 0/458$)، مسئولیت‌پذیری ($P < 0/001$ و $r = 0/372$) و مهارگری ($P < 0/001$ و $r = 0/456$) مشکلات بین‌شخصی رابطه مثبت معنادار وجود دارد. همچنین بین نگرش به خیانت زناشویی با اعتماد به گوشی همراه ($P < 0/001$ و $r = 0/519$) رابطه مثبت معنادار دارد.

جدول ۲. ضرایب همبستگی رابطه نگرش به خیانت زناشویی، مشکلات بین‌شخصی و اعتماد به گوشی همراه

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱-نگرش به خیانت زناشویی	-						
۲-مشکلات مربوط به قاطعیت	۰/۳۰۴*	-					
۳-مشکلات مربوط به مردم‌آمیزی	۰/۴۴۷*	۰/۵۵۳*	-				
۴-مشکلات مربوط به اطاعت‌پذیری	۰/۳۶۱*	۰/۳۹۴*	۰/۵۱۰*	-			
۵-مشکلات مربوط به صمیمیت	۰/۴۵۸*	۰/۴۵۶*	۰/۵۴۴*	۰/۵۶۸*	-		
۶-مشکلات مربوط به مسئولیت‌پذیری	۰/۳۷۲*	۰/۲۹۲*	۰/۴۸۰*	۰/۵۰۹*	۰/۳۷۳*	-	
۷-مشکلات مربوط به مهارگری	۰/۴۵۶*	۰/۳۶۰*	۰/۴۰۵*	۰/۲۹۳*	۰/۳۱۹*	۰/۴۵۶*	-
۸-اعتماد به گوشی همراه	۰/۵۱۹*	۰/۳۴۹*	۰/۴۲۵*	۰/۳۶۹*	۰/۴۰۹*	۰/۳۳۲*	۰/۴۷۱*

$P < 0/001$ *

با توجه به نتایج و وجود رابطه بین نگرش به خیانت زناشویی با مشکلات بین‌شخصی و اعتماد به گوشی همراه برای بررسی نقش مشکلات بین‌شخصی و اعتماد به گوشی همراه در نگرش به خیانت زناشویی رگرسیون چندگانه به صورت هم‌زمان استفاده شد. در رگرسیون چندگانه استاندارد، همه متغیرهای مستقل (یا پیش‌بینی کننده) هم‌زمان وارد معادله شده و هر متغیر مستقل از لحاظ قدرت پیش‌بینی، علاوه بر آنچه همه متغیرهای مستقل دیگر ارائه می‌کنند، ارزیابی می‌شود. نتایج حاصل از آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه ($F = 20/779$ و $P < 0/001$) در جدول (۳) معناداری مدل را تأیید می‌کند. بر این اساس

مشکلات بین‌شخصی (مشکلات مربوط به قاطعیت، مردم‌آمیزی، اطاعت‌پذیری، صمیمیت، مسئولیت‌پذیری و مهارگری) و اعتیاد به گوشی همراه پیش‌بینی کننده معناداری در تبیین واریانس نگرش به خیانت زناشویی زنان متأهل هستند. بر اساس ضریب تعیین به‌دست آمده (R^2) مشکلات بین‌شخصی و اعتیاد به گوشی همراه ۴۱ درصد از واریانس نگرش به خیانت زناشویی زنان متأهل را تبیین می‌کند.

جدول ۳. خلاصه مدل (نگرش به خیانت زناشویی)

متغیر	R	R^2	SE	F	sig
مدل	۰/۶۴۱	۰/۴۱۱	۷/۶۰۴	۲۰/۷۹۹	۰/۰۰۱*

$P < ۰/۰۰۱$ *

نقش هر یک از زیرمقیاس‌های مشکلات بین‌شخصی و اعتیاد به گوشی همراه در تبیین نگرش به خیانت زناشویی در جدول (۴) بررسی شده است. نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه استاندارد در جدول ۴-۴ نشان می‌دهد بر اساس نتایج زیرمقیاس-های مشکلات مربوط به صمیمیت ($t=۳/۵۹۲$ و $P < ۰/۰۰۱$) و مشکلات مربوط به مهارگری ($t=۲/۹۰۵$ و $P < ۰/۰۱$) از مشکلات بین‌شخصی سهم یگانه و معناداری در تبیین نگرش به خیانت زناشویی دارند. همچنین نتایج نشان بیان‌گر آن است که اعتیاد به گوشی همراه ($t=۴/۲۹۵$ و $P < ۰/۰۰۱$) نیز سهم یگانه و معناداری در تبیین نگرش به خیانت زناشویی دارد. بر اساس نتایج سیر مشکلات مربوط به قاطعیت ($t=-۰/۸۷۹$ و $\text{sig}=۰/۳۸۰$)، مردم‌آمیزی ($t=۱/۶۲۶$ و $\text{sig}=۰/۱۰۵$)، اطاعت‌پذیری ($t=-۰/۱۸۴$) و مسئولیت‌پذیری ($t=۰/۹۱۵$ و $\text{sig}=۰/۳۶۱$) سهم یگانه معنادار در نگرش به خیانت زناشویی ندارند. افزون بر آن نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه (جدول ۴) نشان داد زیرمقیاس‌های مشکلات مربوط به صمیمیت ($R^2 = ۰/۰۵۸$) به تنهایی ۶ درصد، مشکلات مربوط به مهارگری ($R^2 = ۰/۰۳۹$) به تنهایی ۴ درصد و اعتیاد به گوشی همراه ($R^2 = ۰/۰۸۱$) به تنهایی ۸ درصد از واریانس نگرش به خیانت زناشویی زنان متأهل را به صورت مثبت تبیین می‌کنند.

جدول ۴. ضرایب رگرسیون برای پیش‌بینی نگرش به خیانت زناشویی با مشکلات بین‌شخصی و اعتیاد به گوشی همراه

مدل	B	SEB	β	t	R^2
مقدار ثابت	۹/۵۲۹	۳/۹۲۹		۲/۴۲۵*	
مشکلات مربوط به قاطعیت	-۰/۱۵۴	۰/۱۷۵	-۰/۰۵۹	-۰/۸۷۹	-۰/۰۰۳
مشکلات مربوط به مردم‌آمیزی	۰/۳۵۵	۰/۲۱۹	۰/۱۲۲	۱/۶۲۶	۰/۰۱۳
مشکلات مربوط به اطاعت‌پذیری	-۰/۰۳۷	۰/۲۰۰	-۰/۰۱۳	-۰/۱۸۴	۰/۰۰۱
مشکلات مربوط به صمیمیت	۰/۷۲۰	۰/۲۰۰	۰/۲۵۵	۳/۵۹۲**	۰/۰۵۸
مشکلات مربوط به مسئولیت‌پذیری	۰/۱۷۹	۰/۱۹۶	۰/۰۶۲	۰/۹۱۵	۰/۰۰۴
مشکلات مربوط به مهارگری	۰/۴۸۵	۰/۱۶۷	۰/۱۹۲	۲/۹۰۵**	۰/۰۳۹
اعتیاد به گوشی همراه	۰/۲۱۷	۰/۰۵۱	۰/۲۷۸	۴/۲۹۵**	۰/۰۸۱

$P < ۰/۰۵$ ** $P < ۰/۰۱$ *

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و تعیین نقش عوامل فردی و ارتباطی در تغییر نگرش نسبت به خیانت زناشویی انجام شد. پس از تکمیل مقیاس نگرش به خیانت زناشویی، سیاهه مشکلات بین‌شخصی و مقیاس استفاده از گوشی همراه توسط زنان متأهل ابتدا ضرایب همبستگی بین متغیرها پژوهش محاسبه شد که نتایج نشان دادند بین نگرش به خیانت زناشویی با مولفه-های مشکلات بین‌شخصی و استفاده از تلفن همراه رابطه مثبت وجود دارد. سپس نتایج حاصل از رگرسیون چندگانه نشان داد مشکلات بین‌شخصی و استفاده از تلفن همراه توانایی تبیین ۴۱ درصد از نگرش به خیانت زناشویی زنان متأهل را دارند.

در پاسخ به پرسش اول پژوهش نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد تمام مولفه‌های مشکلات بین شخصی (قاطعیت، مردم‌آمیزی، اطاعت‌پذیری، صمیمیت، مسئولیت‌پذیری و مهارگری) با گرایش به خیانت زناشویی رابطه مثبت دارند. خواجه و خضری مقدم (۱۳۹۵) در پژوهش خود نشان دادند رابطه منفی معناداری بین مشکلات بین‌شخصی و ناگویی هیجانی با رضایت زناشویی وجود دارد. ونگلیستی و دیگران (۲۰۰۲) نشان دادند که روابط بین‌شخصی نقش سازنده‌ای در رضایت زناشویی دارند. عوامل خلقی و رفتاری از عوامل پیش‌بینی کننده آینده روابط زناشویی است و مرتبه نخست را در میان سایر عوامل دارا است. برخی از ویژگی‌های شخصیتی و اختلالات روانی، تنش‌ها و تعارضات را بین زوج‌ها افزایش می‌دهد و تداوم زندگی زناشویی را تهدید می‌کند. با توجه به اثری که متغیرهایی مانند ابراز هیجان و احساسات، بیان عواطف، همدلی، روابط و مشکلات بین شخصی بر رضایت زناشویی دارند و مشکل در این زمینه‌ها منجر به رضایت زناشویی پایین می‌شوند که این امر می‌تواند زمینه ساز گرایش به خیانت زناشویی باشد.

بین نگرش به خیانت زناشویی با اعتیاد به گوشی همراه نیز رابطه مثبت وجود دارد که پاسخ به بخش دوم پرسش پژوهش بود. این یافته با نتایج استارات (۲۰۱۷) همسو بود. شواهد نشان‌دهنده آن است که استفاده مفرط از تلفن همراه مرتبط با الگوهای رفتاری دیگر از جمله بیدار ماندن در شب و اشتغال به تبادل پیام کوتاه و همچنین وابستگی عاطفی است که در ذهن کاربران ایجاد می‌شود. در همین راستا پاور و هورستمانشوف (۲۰۰۴) خاطر نشان می‌کنند استفاده از تلفن همراه فرصت برقراری ارتباط جدید با دیگران را نیز فراهم می‌کند. شواهد نشان‌دهنده آن است که استفاده مفرط از تلفن همراه مرتبط با الگوهای رفتاری دیگر از جمله بیدار ماندن در شب و اشتغال به تبادل پیام کوتاه و همچنین وابستگی عاطفی است که در ذهن کاربران ایجاد می‌شود. عوامل مختلفی بر میزان استفاده افراد از اینترنت و مشکلات ناشی از آن تأثیر دارد. درنان (۲۰۰۵) طی یک بررسی نشان دادند که تخریب ارتباطات، فشار هیجانی، ضرر مالی و کاهش سواد از پیامدهای منفی استفاده مفرط از گوشی همراه است. کامیپو و سوگیرا (۲۰۰۵) در پژوهش خود نشان دادند استفاده افراطی از گوشی همراه در برخی موارد در امور زندگی عادی فرد و حتی حالات و روحیات وی تداخل و به هم‌ریختگی ایجاد می‌کند و باعث کاهش روابط فAMILI و تعاملات اجتماعی و احساس تنهایی و سایر مشکلات می‌شود.

نتایج نشان دادند مشکلات بین‌شخصی و اعتیاد به گوشی همراه ۴۱ درصد از واریانس نگرش به خیانت زناشویی زنان متأهل را تبیین می‌کنند. در این بین مشکلات مربوط به صمیمیت و مشکلات مربوط به مهارگری از مشکلات بین‌شخصی و اعتیاد به گوشی همراه به صورت مثبت سهم یگانه‌ای در تبیین نگرش به خیانت زناشویی زنان متأهل را دارند. در مرور ادبیات و پیشینه تحقیقی که این متغیرها را به صورت همزمان بررسی کرده باشند پیدا نشد. وقوع خیانت در روابط عاشقانه می‌تواند عواقب مخربی برای افراد در رابطه و همچنین برای اشخاص ثالث (به عنوان مثال، کودکان) داشته باشد و خیانت یکی از دلایل اصلی ذکر شده برای طلاق است. به دلیل عمومی شدن وسایل ارتباطی جدید مانند گوشی همراه که طی یک مقطع ده ساله (تا سال ۲۰۰۸) افزایش گوشی همراه، سه برابر سریع‌تر از سیستم‌های مخابراتی دیگر، مانند تلفن ثابت و اینترنت، بوده است که ارتقاء سریع امکانات این ابزار موجب گسترده شدن دسترسی عمومی به شبکه‌های اجتماعی و افزایش روابط اجتماعی به ویژه در زنان شده است. از یک سو کاهش امنیت و سطحی شدن روابط اجتماعی نسبت به روابط چهره به چهره از تبعات تلفن همراه است. از سوی دیگر شبکه‌های اجتماعی و همسالان از منابع مهم نفوذ اجتماعی هستند که می‌توان آن‌ها را از جمله عوامل کلان تأثیرگذار بر رفتار بی‌وفایی افراد برشمرد. به نظر می‌رسد روابط بین‌شخصی و مشکلات مربوط به آن می‌توانند نقشی اساس در روابط زناشویی و به دنبال آن شکل‌گیری و تثبیت خانواده و روابط بین‌شخصی فرزندان در آینده، ایفا کنند. زن و مردی که از داشتن یک ارتباط صحیح با یکدیگر و دیگر افراد خانواده محروم هستند، دارای نشانه‌های رفتاری ویژه‌ای هستند که از جمله آن‌ها می‌توان به یاس، نوسیدی و درماندگی زن یا شوهر، وجود تعارض بین زن و شوهر، داشتن انواع مشکلات در زمینه‌های رفتاری، نرخ پایین تقویت یکدیگر، نبود رضایت و خشونتی از زندگی زناشویی شکایت و انتقاد از یکدیگر و غیره که سرانجام سلامت روانی افراد خانواده را مورد تهدید قرار می‌دهد اشاره کرد. ابراز احساس و هیجان‌ها که نقش مهمی در رشد صمیمیت دارند، یک عامل مهم در تمایز زوج‌های راضی از ناراضی است.

نتایج پژوهش‌ها حاکی از آن است که اولین مرحله در خیانت زوج‌ها، ناراضی‌تی و تعارض است، به حدی که امیدی به بهبود نباشد و اغلب افراد علت خیانت خود را مشکلات زناشویی ذکر می‌کنند. بسیاری از صاحب نظران معتقدند فرایندهای سازگارانۀ زوجین که در رضایت زناشویی تأثیرگذار است عبارتند از: تبادل صحیح رفتار، ابراز فعالانۀ محبت و هیجان‌های مثبت دیگر، ارتباط در جهت حل تعارض‌ها و مشکلات، انجام وظایف اساسی زندگی، حمایت کردن متقابل زوجین از یکدیگر، رضایت جنسی، باورها و انتظارات مشترک، مهارت‌های ارتباطی بالا در مقابل حوادث زندگی. با تداوم مشکلات بین شخصی که مشکلات تکراری در حوزه روابط بین فردی هستند، ممکن است روابط فرازناشویی به‌عنوان یک عامل تسهیل‌کننده عمل کرده و ناراضی‌تی‌های بنیادی در ازدواج را ظاهر سازد که این مشکلات در نهایت ممکن است منجر به طلاق شود.

تبیین احتمالی دیگر برای این یافته‌ها این نکته می‌تواند باشد که مشکلات بین شخصی به‌عنوان مشکلاتی که در رابطه با دیگران تجربه و ایجاد آشفتگی روانی می‌کنند و یا با آشفتگی‌های روانی در ارتباط قرار می‌گیرند، هستند. فرآیندهای میان فردی مؤثر در رضایت زناشویی را به طور اخص می‌توان بررسی تبادلات رفتاری در خلال تعارض‌های زناشویی و بحث‌های مربوط به آن دانست و ارتباط با همسر، جنبه مرکزی زندگی عاطفی و اجتماعی یک شخص است که ناراضی‌تی زناشویی می‌تواند به توانایی زن و شوهر برای برقراری روابط رضایت‌مندانه با بچه‌ها و سایر اشخاص خارج از خانواده آسیب برساند. چنان‌چه فرد در برقراری یا حفظ رابطه با خانواده، همکاران و سایرین مشکل داشته و این مشکلات برای مدت زمان طولانی ادامه پیدا کنند و تکرار شوند، فرد شاهد آن خواهد بود که الگویی تکراری و آشنا بر این روابط حاکم است. کاهش سطح ارتباطات مثبت بین زن و مرد و همچنین افزایش سطح ارتباطات منفی بین آنها به‌طور معناداری باعث روی آوردن زوجین به خیانت در ازدواج می‌شود. بنابراین مشکلات بین شخصی می‌توانند منجر به تعارض‌های مداوم و تنش بین زن و شوهر شوند که در این فرآیند سطح ارتباطات مثبت آنها کاهش یافته و زمینه‌های ناراضی‌تی و کاهش سطح تعهد در زوجین شوند.

تبیین احتمالی دیگر این نتایج این نکته می‌تواند باشد که ویژگی دیگر روابط مجازی این است که به دلیل عدم وجود اجبار برای ملاقات حضوری، افراد می‌توانند خود را بهتر از آنچه هستند نشان دهند و از این طریق با افراد بیشتری ارتباط برقرار کنند. از سوی دیگر شبکه‌های اجتماعی و همسالان از منابع مهم نفوذ اجتماعی هستند که می‌توان آن‌ها را از جمله عوامل کلان تأثیرگذار بر رفتار بی‌وفایی افراد برشمرد. زمانی که فرد به صورت مداوم در حال مشاهده جنبه‌های مثبت زندگی دیگر همسالان خود است ناخواسته به مقایسه شرایط سایرین با زندگی خود خواهد پرداخت. گورکین (۲۰۰۹) معتقد است، زمانی که روابط فرد با شخص یا اشخاص دیگر نسبت به همسر خودش صمیمی‌تر است. رازهای شخص با اشخاص دیگر تقسیم می‌شوند. فرد بیشتر کارها را با دیگران انجام می‌دهد و بیشتر وقتش را با دیگران نسبت به همسرش می‌گذراند، فرد گرایش دارد که به دیگران بیشتر از همسرش فکر کند و ممکن است حتی در مورد ازدواج با آنها خیال‌پردازی کند. همچنین استفاده از گوشی همراه به شکل اعتیاد گونه باعث گوشه‌گیری و احساس تنهایی در افراد می‌شود. احساس تنهایی با برخی ویژگی‌های روان-شناختی مثل تکانشگری، پرخاشگری، درون‌گرایی، حرمت خود پایین، خجالت، شرم و اسناد بیرونی موفقیت‌ها مرتبط است. بر این اساس مشکلات خود را به شرایط بیرونی و همسر خود نسبت خواهد داد که این موضوع زمینه ساز ناراضی‌تی زناشویی خواهد بود. رضایت زناشویی احساس عینی از خشنودی، رضایت و لذت تجربه شده توسط زن یا شوهر است و تعهد، ماهیت وابستگی فرد در رابطه را نشان می‌دهد این‌که فرد در رابطه چقدر احساس امنیت می‌کند و تا چه حد احساس می‌کند که رابطه در دراز مدت ارزشمند است (رامیرز، ۲۰۰۸). تمام این موارد در حالی است که عادت‌های قدرتمند استفاده از گوشی همراه در بعضی افراد منجر به انحرافات در خود تنظیمی مؤثر می‌شود. به نظر می‌رسد استفاده مفرط از گوشی همراه از یک سو با کاهش حرمت خود افزایش اسنادهای بیرونی زمینه ناراضی‌تی زناشویی و کاهش تعهد افراد را فراهم می‌کند و از سوی دیگر با کاهش خود تنظیمی و افزایش تکانشگری می‌تواند در نگرش به خیانت زناشویی نقش داشته باشد.

از جمله محدودیت‌های اجرای این پژوهش، اجرای پژوهش بر روی یک جنس بود که تعمیم نتایج را به مردان و سایر گروه‌ها باید با رعایت جانب احتیاط انجام شود. دانشجوی بودن گروه نمونه دیگر محدودیت این پژوهش بود که تعمیم نتایج را به سایر گروه‌ها با رعایت جانب احتیاط امکان‌پذیر می‌سازد. در راستای نتایج به دست آمده اجرای پژوهش‌های مشابه در دو جنس،

گروه‌های سنی مختلف و گروه‌های دیگر (زنان شاغل و خانه‌دار) با ابعاد بزرگ‌تر برای فراهم آوردن شواهد تجربی بیشتر و دقیق‌تر پیشنهاد می‌گردد. طرح‌ریزی پژوهش‌های طولی در بازه زمانی طولانی‌تر برای دست یافتن به نتایج دقیق جهت شناسایی عوامل اثرگذار، راهکارهای شناسایی و کاهش اثرهای مخرب خیانت در گروه‌های آسیب دیده نیز از دیگر پیشنهادات این تحقیق است که باید مورد توجه قرار گیرد.

منابع

- سودانی، م.، کریمی، ج.، مهرابی‌زاده هنرمند، م. و نیسی، ع. ک. (۱۳۹۱). اثربخشی زوج درمانی هیجان‌مدار بر کاهش آسیب‌های ناشی از خیانت همسر. *تحقیقات علوم رفتاری*، (۴) ۱۰، ۲۶۸-۲۵۸.
- بشارت، م. ع. (۱۳۸۸). بررسی پایایی، روایی و تحلیل عاملی فرم ۶۰ سؤالی مقیاس مشکلات بین‌شخصی در جمعیت ایرانی. *روان‌شناسی معاصر*، (۲) ۴، ۳۶-۲۵.
- منطق، م. (۱۳۸۵). *راهنمای والدین در استفاده کودکان از تکنولوژی ارتباطی*. تهران: انتشارات عابد.
- کریمی، ج.، زکی‌بی، ع.، محمدی، ا. و حق‌شناس، ش. (۱۳۹۴). نقش عوامل روانی و اجتماعی در پیش‌بینی نگرش به روابط خارج از چهارچوب زناشویی در زنان متأهل و ارائه یک مدل بر اساس عوامل مرتبط. *مطالعات اجتماعی-روان‌شناختی زنان*، (۳) ۱۳، ۱۵۲-۱۲۹.
- فتح، ن.، آزادفلاح، پ.، رسول‌زاده طباطبایی، س. ک. و رحیمی، چ. (۱۳۹۲). روایی و اعتبار پرسشنامه مشکلات بین‌فردی (IIP-۳۲). *روان‌شناسی بالینی*، (۳) ۵، ۱۹، ۸۱-۶۹.
- خواجه، ف. و خضری مقدم، ن. (۱۳۹۵). رابطه ناگویی هیجانی و مشکلات بین‌شخصی با رضایت زناشویی در پرستاران زن متأهل. *مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه*، (۷) ۱۴، ۶۳۸-۶۳۰.
- Bloch, L., Haase, C. M., & Levenson, R. W. (2014). Emotion regulation predicts marital satisfaction: More than a wives' tale. *Journal of Emotion*, 14(1), 130-142.
- Brown, E.M. (2001). *Patterns of infidelity and their treatment*. New York, NY: Psychology Press.
- Gurtman, M. B. (1992). Trust, distrust, and interpersonal problems: a circumplex analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62, 989-1002.
- Horney, K. (1950). *Neurosis and human growth: the struggle toward self-realization*. New York: Norton.
- Horowitz, L. M. (1994). Schemas, psychopathology, and psychotherapy research. *Psychotherapy Research*, 4, 1-19.
- Kamibepu, K., & Sugiura, H. (2005). Impact of the mobile phone on junior high school students' friends hips in the Tokyo metropolitan area. *Cyberpsychol Behav*, 8(2):121-30.
- Kleine, M. (2007). *The Impact Of Accounts And Attributions Following Marital Infidelity, A Dissertation Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Philosophy*, University of Missouri-Columbia.
- Laru, J. I., & Jarvela, S. (2008). Social patterns in mobile technology mediated collaboration among members of the professional distance education community. *Educational Media International*, 45(1):17-32.
- Lorente, S. (2002). Youth and mobile telephones: more than a fashion. *Journal of Revista de studios de juventud*, 57(2):9-24.
- Powell, J. (2015). *Exploring the Role of Raising Children upon the Association between Perfectionism and Marital Satisfaction*. Pace University.

[Starratt](#), V. G., Weekes-Shackelford, V., & Shackelford, T. k. (2017). Mate value both positively and negatively predicts intentions to commit infidelity. *Personality and Individual Differences*, 104, 18-22.

Vangelisti, A. L., Reis, H.T., & Fitzpatrick, M.A. (2002). *Stability and change in relationships*. Cambridge: Cambridge University Press

